

< Boki Luske, zie interview

welkom bij de nieuwsbrief!

Welkom bij de achtste nieuwsbrief van project FARM LIFE! In deze nieuwsbrief een interview met Boki Luske (Louis Bolk Instituut), over de gewascodes. Tevens aandacht voor twee nieuwe projecten in België en voor een aantal events vanuit het Gelderse project 'Natuur-inclusief met bomen'.

Doel van het project FARM LIFE is om bij te dragen aan een klimaatbestendig Europa, door informatie te verzamelen en te delen, door het ontwikkelen en tonen van innovatieve adaptatietechnieken en door burgers, belanghebbenden en beleidsmakers bij elkaar te brengen. De nieuwsbrief verschijnt 12x per jaar.

geplande evenementen ...

*** In verband met Coronamaatregelen is onzeker of geplande activiteiten kunnen doorgaan ***
Raadpleeg daarom de website of mail naar euridice.leyequienabarca@hvhl.nl voor de meest recente informatie.

• EURAF Conferentie

De 5e **Europese Agroforestry Conferentie** (EURAF 2020): 'Agroforestry voor the transitie naar duurzaamheid en bio-economie zal plaatsvinden in Nuoro, Sardinië (Italië), van 5 tot 7 oktober 2020. U kunt zich al inschrijven via <https://www.euraf2020.eu/>

• MASTERCLASS Vlaanderen: 'Ontwerp van een agroforestry-plan: hoe begin je er aan? Wat kost het? Wat zijn de regels?'

> Webinar 25 april tot en met 10 mei 2020 + rondetafelgesprek op 12 mei.

Aanmelden voor deze online masterclass kan niet meer, maar wie toch nog graag aanhaakt en de instructiefilmpjes wil bekijken, kan het best een mailtje sturen naar info@agroforestryvlaanderen.be en dan ontvangt u de login gegevens.

Voor vragen kunt u terecht bij marlinde.koopmans@ilvo.vlaanderen.be

Het Gelderse project 'Natuur-inclusief met bomen' is gericht op kennisoverdracht. Het project wil agrarische ondernemers inspireren en aanzetten tot het investeren in het inpassen van bomen in huidige bedrijfssystemen. Denk aan agroforestry, strokenteelt met bomen en inpassen van notenbomen. Het verbetert de biodiversiteit op uw bedrijf en creëert tegelijkertijd een nieuw inkomen. Maar wat zijn de voor- en nadelen van bomen in agrarische bedrijfssystemen? Hoe start u met de aanplant van (noten)bomen? En welke ervaringen zijn er al mee opgedaan? Deze en andere vragen beantwoorden we tijdens enkele (online) bijeenkomsten in mei en juni. Experts delen hun kennis en ervaringen en gaan in op uw vragen. U kunt zich aanmelden via www.projectenitonnoord.nl/notenteelt. Vlak voor aanvang van de online bijeenkomsten ontvangt u een link waarmee u de online bijeenkomst kunt bijwonen. Ton Baltissen (CropEye) stuurde ons onderstaand overzicht van events, voortkomend uit dat project:

Datum	Wat	Waar	Tijd
6 mei	Bomen in bedrijfssystemen door Kees van Veluw (Wageningen UR en Louis Bolk Instituut)	Online	20.00 – 21.30u
28 mei	Ervaringen 5 jaar agroforestry in Vlaanderen Bert Reubens (ILVO België)	Online	20.00 – 21.30u
6 juni	(onder voorbehoud) excursie en bijeenkomst mechanisatie en snoei hazelnoten	Breedebroek	9.30 – 12.30u
16 juni	(onder voorbehoud) excursie walnotenbedrijf Swanepolle en presentatie geïntegreerde gewasbescherming bij walnoten	Notengaard Swanepolle, Luttelgeest	13.30 uur of 19.30 uur (keuze uit middag of avond)

agroforestry in België ... (door Marlinde Koopmans en Jolien Bracke)

Start project 'AGROFORESTRY 2025' in september 2020

In Vlaanderen gaat in september het project 'AGROFORESTRY 2025' van start. Dit project mikt op het verhogen van de toepasbaarheid van agroforestry binnen de Vlaamse landbouwsector via het optimaliseren van de verschillende facetten binnen dit teeltsysteem, alsook via de screening en ontwikkeling van haalbare financierings- en verdienmodellen.

Als rode draad door het project loopt de uitvoering van een set concrete, participatieve veranderings-trajecten in de vorm van action labs, gericht op de opzet van breed gedragen en efficiënte AF-systemen, en op haalbare en rendabele financierings- en verdienmodellen. Concreet zal het project op perceel- en bedrijfsniveau onderzoeken hoe AF kan bijdragen aan veerkracht, welk management geschikt is en hoe het agroforestry- en bedrijfssysteem geoptimaliseerd kan worden. Daarnaast zal het project ontwikkelingspaden voor AF in het economische en institutionele landschap onderzoeken. Daarbij wordt ingezet op de evolutie naar een systeemaanpak op bedrijfsniveau, met aandacht voor product-specifieke ketenarrangementen en vermarktingssystemen. Opgedane kennis uit dit project zal zoveel mogelijk geïntegreerd worden in het FARM LIFE project, bijvoorbeeld als deel van een masterclass of de op te leveren toolkit.

Project Weidescherm is opgestart

Recent startte in Vlaanderen het project **Weidescherm**. Dit omvat de opdracht 'Bepalen van adequate beplanting als beschutting voor dieren die buiten gehouden worden'. Een groeiend deel van de bevolking heeft aandacht voor dierenwelzijn en vindt dat een natuurlijke leefomgeving hier deel van uit maakt. Daarenboven wordt ons klimaat extremer. Specifiek voor Vlaanderen worden meer en langere periodes van droogte en hitte verwacht. In opdracht van Dierwelzijn Vlaanderen onderzoeken BOS+ en ILVO hoe het welzijn van **runderen, schapen en paarden** te garanderen in de weide.

In het eerste werkpakket van het project wordt onderzocht wat het effect is van extreme weersomstandigheden op het welzijn van buitendieren, welke voorkeuren ze zelf hebben op het vlak van beschutting, microklimaat of voederwaarde én brengen we in kaart welke boom- en struiksoorten minder geschikt of zelfs giftig zijn. Omdat niet alle bomen elke standplaats even goed verdragen (bv. door wind of betreding), nemen we ook dit aspect mee tijdens het onderzoek. Daarnaast vatten we ook de relevante wetgeving en subsidiemogelijkheden samen. Tot slot gaan we aan de hand van terreinbezoeken bij tien toepassers na hoe de realiteit ervaren wordt en wat de voor- en nadelen en eventuele knelpunten of noden zijn.

In het tweede werkpakket stellen we praktische fiches op met info over de aanleg en het beheer van verschillende types van natuurlijke beschutting (houtkanten, heggen, boomgaarden, etc.). In het derde werkpakket bouwen we een nieuwe gebruiksvriendelijke module voor de 'Agroforestry Planner', specifiek gericht op het ondersteunen van landbouwers bij het maken van een geschikte boomsoortenkeuze op basis van perceel- en bedrijfstype. In dit werkpakket wordt input gebruikt uit de eerste twee werkpakketten. Bodemkundige Dienst van België staat in voor de technische ontwikkeling van deze nieuwe softwaremodule.

Aan de hand van een aantrekkelijke brochure en vijf provinciale interactieve infomomenten zal de hieruit voortgevloeide kennis breed verspreid worden.

interview met ... Boki Luske (onderzoeker agro-ecologie Louis Bolk Instituut)

Dag Boki, je bent onderzoeker bij het Louis Bolk Instituut en lid van de adviescommissie van FARM LIFE. Op 6 februari vond de eerste bijeenkomst van de adviescommissie plaats. Wat heb je jezelf ten doel gesteld door lid te worden van de adviescommissie?

"Ik heb in januari voor het eerst een FARM LIFE bijeenkomst bijgewoond en heb toen het projectteam geadviseerd om vooral de diverse agroforestryprojecten in onderlinge samenhang te zien. In Nederland lopen nu best een aantal agroforestry-projecten en het zou goed zijn als daar meer samenwerking in wordt opgezocht. Dat zal ten goede komen aan de kennisontwikkeling in Nederland."

Ik begreep dat je nu werd aan een opdracht voor LNV waarin onderzocht wordt of er een nieuwe gewascode in Nederland nodig is voor agroforestry?

"Ja, we onderzoeken of het huidige systeem van gewasregistratie volstaat om ook agroforestry erin op te nemen. We brengen daartoe onder andere knelpunten uit de praktijk in beeld. Het onderzoek doen we in samenwerking met Probos en uiteraard krijgen we de medewerking van de Rijksdienst voor het onderzoek en ondernemingen (RVO), de ministerie die het gewasregistratiesysteem beheert. In het op de lijvers advies willen we aangeven of, en zo ja: op welke wijze agroforestry in het huidige systeem van gewasregistratie kan worden opgenomen."

Hoe wordt de opdracht aangepakt?

"We verzamelen eerst de benodigde informatie vanuit de praktijk en beleidsstukken en we registreren op basis daarvan de huidige gewascodes. Vervolgens informeren we hoe andere Europese landen agroforestry nu registreren. Op basis daarvan geven wij een advies. Deze leggen we voor aan belanghebbenden voor commentaar."

Boki licht toe hoe complex het is om aan gewascodes te sleutelen. Ze zijn gekoppeld aan landgebruik, soort gewassen, vraagtoernormen, hectarepremie en dergelijke.

Vraagt dat niet om een enorme hoeveelheid overleg met partijen die nu al met de bestaande gewascodes werken?

"Ja, dat is zeker zo. Het is een vreemde situatie. We hebben te maken met Nederlandse gewascodes en daarin heeft agroforestry nog geen plaats. Daarnaast hebben we te maken met Europese regelgeving en is in andere Europese landen agroforestry al wél een erkend landbouwsysteem."

Welk tijdspad past bij die opdracht?

"Het tijdspad is best heel krap. Eind mei, begin juni willen we de ruwe versie aan stakeholders voorleggen. Half juni kan het advies dan worden afgerond en worden aangeboden aan de opdrachtgever, het ministerie van LNV."

Het Louis Bolk Instituut heeft onlangs het Masterplan Agroforestry opgeleverd. Het lijkt geen toeval dat het om die reden – samen met Probos – opdracht heeft gekregen om advies te geven over de gewascode.

"Je zou inderdaad het nu uit te brengen advies kunnen zien als een eerste uitwerking van het masterplan. Het masterplan gaat echter over veel meer dan alleen de gewascode. Maar het hangt samen: het ontbreken van een gewascode wordt ervaren als een wezenlijk obstakel voor de opschaling van agroforestry in Nederland. En juist daarop is het masterplan gericht."

inschrijven en uitschrijven voor de nieuwsbrief ...

Wilt u zich inschrijven of uitschrijven voor de nieuwsbrief? Mail dan uw naam naar euridice.leyequienabarca@hvhl.nl, onder vermelding van: inschrijving nieuwsbrief of uitschrijving nieuwsbrief.

partners:

netwerkpartners:

disclaimer

Copyright © 2019 | farm-life.eu
<https://www.farm-life.eu/>

The project Farming the Future – Building Rural Networks for Climate-Adaptive Agriculture – FARM LIFE – is co-funded by the LIFE Programme of the European Union under contract number LIFE17 CCA/ NL/000093

<https://www.facebook.com/farmlifefarmingthefuture/>